

ВОДЗЫЎ
на аўтарэферат дысертацыі на саісканне вучонай ступені кандыдата
гістарычных навук па спецыяльнасці 07.00.02 – айчынная гісторыя
Сацукевіча Івана Іванавіча
«Урбананімія Мінска (1793–1991 гг.)»

Краязнаўства і рэгіянальная гісторыя сёння становіцца адным з прыярытэтных напрамкаў айчыннай гістарычнай навукі. Асабліва прыцягвае ўвагу даследчыкаў горад Мінск – сталіца Рэспублікі Беларусь. А тэма гісторыі ўнутрыгарадскіх найменняў Мінска яшчэ ніколі не была ў фокусе гістарычнага даследавання. Ягоня вынікі, новыя факты з гісторыі Мінска можна сёння выкарыстаць як у гарадской інфраструктуры, так і ў турыстычнай. Таму дадзенае дысертацыйнае даследаванне з'яўляецца актуальным для беларускай гістарыяграфіі.

У рэферате грунтоўна прадстаўлена айчынная і замежная гістарыяграфія праблемы. Крыніцазнаўчую базу дысертацыйнага даследавання склалі дакументальныя архіўныя матэрыялы і апублікаваныя статыстычныя дадзеныя. Структура дысертацыйнай работы выглядае лагічнай і прадуманай. Аўтар выканаў вялікі аб'ём даследчыцкай работы і атрымаў цікавыя вынікі. Варта адзначыць салідны спіс публікацый саіскальніка па тэме даследавання.

Вылучаныя палажэнні на абарону з'яўляюцца наватарскімі і абаснаванымі. Упершыню ў айчыннай гістарыяграфіі атрыманы навуковыя вынікі, якія асвятляюць гісторыю ўрбананіміі Мінска.

Па меркаванню саіскальніка фарміраванне ўнутрыгарадскіх назваў Мінска ў 1793–1991 гг. адбывалася двума спосабамі – аўтаномным і інстытуцыянальным. У залежнасці ад змен дзяржаўнай прыналежнасці горада і дзяржаўнай палітыкі, а таксама спосабу фарміравання ўрбананімнай прасторы саіскальнік вылучае чатыры этапы, якія падрабязна характарызуе.

Іван Сацукевіч прыйшоў да высновы, што важнейшымі фактарамі, якія ўплывалі на ўрбананімію Мінска ў 1793–1991 гг., былі сацыяльна-эканамічны і грамадска-палітычны. Фактычна назвы вуліц і плошчаў Мінска – гэта адлюстраванне палітычнага, эканамічнага і сацыяльнага жыцця. Палітычныя перамены ў грамадстве заўсёды прыносілі змены ў гарадскую ўрбананімію.

Аўтар сцвярджае, што асноўнымі прынцыпамі, па якіх фарміраваліся ў 1793–1991 гг. унутрыгарадскія назвы, былі этна-рэлігійны, тапаграфічны, географічны, прафесійны, геданімічны, сімвалічны і патранімічны. Патранімічны, у сваю чаргу, структурна падзяляецца на групы дзеячаў камуністычнай партыі, савецкай дзяржавы і міжнароднага камуністычнага руху; герояў грамадзянскай вайны, знакамітых паэтаў, пісьменнікаў, вучоных, лётчыкаў СССР; дзеячаў рускай гісторыі і культуры; салдат і афіцэраў Савецкай арміі – удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны; партызан і падпольшчыкаў – удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны; дзеячаў беларускай гісторыі і культуры. На наш погляд, такія структурны падзел з’яўляецца вельмі ўмоўным і дыскусійным. Напрыклад, П. М. Машэраў адначасова з’яўляўся і дзеячам камуністычнай партыі і партызанам – удзельнікам Вялікай Айчыннай вайны. Але гэтыя заўвагі не замінаюць падкрэсліць высокі навуковы ўзровень дысертацыйнага даследавання Сацукевіча І. І. “Урбананімія Мінска (1793–1991 гг.)”.

кандыдат гістарычных навук, дацэнт,
дацэнт кафедры «Сацыяльнае кіраванне»
БНТУ

 А. У. Дзянісаў

28.05.2025

